

Jaarverslag

2016

Voorwoord

Veel kleine stappen maken samen één grote

Hoe kun je als onderwijsorganisatie voor je omgeving van betekenis zijn? Die vraag stond centraal tijdens het symposium dat wij in 2015 organiseerden ter gelegenheid van ons jubileum. In 2016 hebben wij de lijn die wij toen uitstippelden, verder doorgezet. In nauwe en plezierige samenwerking met ouders, het bedrijfsleven en andere scholen zetten wij steeds nieuwe stappen. Vaak zijn het ogenschijnlijk kleine stappen en vernieuwing gaat soms lang niet zo snel als we zouden willen. Maar veel kleine stappen maken samen één grote!

Vernieuwing altijd verbetering?

In dit jaarverslag vindt u een aantal van die veranderingen terug. U leest bijvoorbeeld over gepersonaliseerd leren, het TechnoLab, vwoMAX en de start van de Sweelincklaan Business Klas. Nieuwe en innovatieve ontwikkelingen waarmee wij het onderwijs op onze zes locaties naar een nog hoger niveau tillen. Daarbij is het belangrijk dat wij veranderingen nooit overhaast invoeren en altijd uiterst zorgvuldig afwegen. Want niet iedere vernieuwing is ook een verbetering. Zo onderzoeken wij kritisch of het gebruik van iPads wel echt tot betere onderwijsresultaten leidt. Zolang dat niet duidelijk is, stappen wij zeker niet massaal over. Ook hier altijd stapje voor stapje, omdat wij geen enkel risico willen lopen met onze leerlingen.

Betrokken bedrijfsleven

Naast heel veel nieuwe ontwikkelingen zijn andere zaken in 2016 hetzelfde gebleven. Gelukkig maar! Want dat betekent dat wij nog

altijd opereren in een dynamische en betrokken omgeving. Wij hebben zeer goede contacten met Westlandse bedrijven en de betrokkenheid van deze partijen is groot. Niet zelden krijgen wij van andere scholen de vraag hoe wij dat toch voor elkaar krijgen. Ik denk dat de sleutel ligt in het feit dat wij begrijpen dat we elkaar nodig hebben. Als onderwijsinstelling hebben wij ondernemers nodig voor bijvoorbeeld stageplaatsen, gastlessen en bedrijfsbezoeken. Anderzijds heeft het bedrijfsleven op zijn beurt behoefte aan goed opgeleide schoolverlaters die vlot aan de slag kunnen. Veel hoogopgeleide jongeren keren na hun studie niet meer terug naar Westland en dat heeft alles te maken met het imago van deze regio. Het economisch belang en de uitdagende carrièrekansen zijn onvoldoende bekend. Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om een bijdrage te leveren aan de continuïteit van Westland en informeren leerlingen daarom goed over de kansen die het Westlandse bedrijfsleven te bieden heeft.

Schoolmaatschappelijk werk

Niet alleen de samenwerking met het bedrijfsleven stemt positief. Ook onze contacten met de Westlandse basisscholen, collega-scholen voor voortgezet onderwijs en mbo- en hbo-opleidingen en universiteiten verlopen prettig en professioneel. Wij weten elkaar goed te vinden. Met de gemeente Westland werken we nauw samen op het gebied van jeugdzorg. In 2016 was er een intensief samenwerkingstraject met schoolmaatschappelijk werkers en dit krijgt in 2017 een vervolg. Ook hier is sprake van een plezierige samenwerking. Wij zijn blij met de betrokkenheid van de ambtenaren, de gemeenteraad en de wethouder.

Financieel gezond

Het is goed om te kunnen optekenen dat ISW een financieel gezonde organisatie is. Neemt niet weg dat wij zeker op de kleintjes moeten en zullen blijven letten. De maatschappij verwacht steeds meer van onderwijsinstellingen, terwijl de budgetten geen gelijke tred houden met die verwachtingen. Het is dan ook beslist een uitdaging om ze waar te maken. De klassen zijn groot, wij hebben de plicht om passend onderwijs te bieden en zijn gebonden aan strikte kwaliteitseisen. Dan komt het erop aan om verstandige keuzes te maken en het juiste evenwicht te vinden. Een boeiende opdracht!

Nieuwbouw en uitbreiding

Kijken we naar 2017, dan staan er verschillende huisvestingsvraagstukken op de agenda. Dit jaar starten we met de nieuwbouw en uitbreiding van ISW Gasthuislaan. Naar verwachting kunnen we het vernieuwde pand in 2018 in gebruik nemen. Een andere ontwikkeling vindt plaats aan de Professor Holwerdalaan in Naaldwijk. Het nu nog daar gevestigde MBO Westland verhuist naar het World Horti Center tegenover Royal FloraHolland en dat geeft ons de gelegenheid om die vrijgekomen ruimte op te vullen. Geen noodlokalen, meer rust en veel eenvoudigere logistiek: een fijn vooruitzicht!

Voor het komende jaar liggen er weer genoeg uitdagingen op ons te wachten. Wat ons bezighield in 2016 leest u in dit jaarverslag. Ik wens u veel leesplezier en dank u voor uw interesse in ISW.

Cor van Dalen

Algemeen directeur ISW

Juni 2017

Cijfers 2016

Slagingspercentage

Gasthuislaan

	SE	CE	% geslaagd
Havo	6,3	6,3	82,2
Vwo	6,6	6,5	93,1

Aantal leerlingen	Gasthuislaan	817
	Madeweg	209
Aantal medewerkers	Gasthuislaan	88
	Madeweg	9

Verzuimpercentage	Gasthuislaan/Madeweg	
	2016	5,3%

Gasthuislaan:

Alle ruimte om het beste uit jezelf te halen

ISW Gasthuislaan biedt onderdak aan de opleidingen havo, vwo en – voor leerlingen die behoefte hebben aan extra uitdaging - gymnasium/vwo-plus. Voor sportliefhebbers is het vak BSM (Bewegen, Sport en Maatschappij) een aantrekkelijke optie.

MOOCs

De plus-uren gaan vanaf 2017/2018 verder onder de naam Cultuur & Wetenschap. Leerlingen uit klas 2 kunnen dan ook kiezen voor zogenaamde MOOC's. MOOC staat voor Massive Open Online Course: openbare online cursussen, aangeboden door internationale universiteiten. In klas 3 kunnen plus-leerlingen ook MOOC's volgen of ervoor kiezen een vak uit de bovenbouw te volgen. Zij doen dan in klas 5 eindexamen in dat vak.

In 2016 is voor gymnasium- en plusleerlingen de 'studeerkamer' opgericht. Hier krijgen (hoog)begaafde leerlingen die daar behoefte aan hebben, ondersteuning bij het ontwikkelen van leervaardigheden. De trainingen zijn door leerlingen en ouders zeer positief ontvangen.

“Op het gymnasium en in de vwo-plus-klassen benaderen we de leerlingen op een andere manier. Het accent ligt meer op het ontwikkelen van het analytisch denkvermogen en het versterken van de brede algemene ontwikkeling.”

Linda Koning, coördinator gymnasium/vwo-plus, docent Frans

Masterclasses voor groep 8

De denktank van docenten die zich bezighoudt met de invulling van de opleidingen gymnasium, gymnasium-plus en vwo-plus blijft zoeken naar vernieuwing en verbetering. Zo worden de masterclasses voor leerlingen van groep 8 van de basisschool wellicht uitgebreid. Naast de twee bijeenkomsten ter kennismaking met vwo-plus en gymnasium komen er dan masterclasses rond speciale thema's, waarvoor bijvoorbeeld externe deskundigen worden uitgenodigd.

Project MAKE

Leerlingen van alle klassen en alle niveaus kunnen op ISW Gasthuislaan sinds vorig jaar meedoen met het project MAKE. Op vrijdagmiddag zijn zij welkom om ervaring op te doen met nieuwe technologieën. Zo kunnen ze leren programmeren met de Arduino of Raspberry Pi of aan de slag met de lasersnijder of 3D-printer. Leerlingen die voldoende programmeerkennis opdoen, kunnen in aanmerking komen voor een certificaat. In de nieuwbouw van ISW Gasthuislaan krijgt het project MAKE de beschikking over een eigen lokaal met praktische werktafels.

“Het doel van het project MAKE? Vooral lol hebben en ontdekken hoe leuk het is om met nieuwe technieken bezig te zijn.”

Freek Pols, docent Natuurkunde

Theorie en praktijk in BSM

Leerlingen van ISW Gasthuislaan kunnen in de bovenbouw kiezen voor het vak Bewegen, Sport en Maatschappij. Dit is een verdieping

en verbreding van het vak lichamelijke opvoeding en combineert theorie en praktijk. Onderwerpen die aan de orde komen, zijn bijvoorbeeld lesgeven, sportmanagement, het menselijk lichaam, blessurepreventie en trainingsleer. Leerlingen maken kennis met veel verschillende sporten en liepen in 2016 bijvoorbeeld mee met de CPC-loop.

Sportdag Herman Broerenschool

De M van Maatschappij is een belangrijk onderdeel van het vak BSM. Een mooi voorbeeld daarvan is de sportdag die de 4-vwo BSM-klas in 2016 organiseerde voor kinderen van de Herman Broerenschool. Deze kinderen met een verstandelijke of meer-voudige beperking maakten tijdens de sportdag kennis met onder meer korfbal, hockey en dans. De ISW-leerlingen van de BSM-klas namen de totale organisatie van de dag voor hun rekening, zochten naar sponsors, verzorgden de catering en regelden het vervoer. De sportdag was een groot succes en krijgt in 2017 een vervolg.

“Het was fantastisch om op de sportdag voor de Herman Broerenschool de leerlingen ineens in een heel andere rol te zien. Mooi om te ervaren hoe zorgzaam en betrokken ze kunnen zijn!”

Steven van der Mark, docent lichamelijke opvoeding en BSM

Slagingspercentage

Hoge Woerd

	SE	CE	% geslaagd
bl	6,7	6,8	97,5
kl	6,7	6,5	97,2

Aantal leerlingen	434
Aantal medewerkers	59

Verzuimpercentage	2016	5,1%
-------------------	------	------

Vakcollege Hoge Woerd: Nieuwe profielen komen tot leven

Op ISW Vakcollege Hoge Woerd in Naaldwijk volgen leerlingen de laatste twee jaar van het Vakcollege (vmbo bl en kl, ook met lwoo). Naast de theorievakken is er veel ruimte om praktisch aan de slag te gaan in de zeer goed uitgeruste vaklokalen. Hier leren leerlingen vooral door te doen.

Sinds 2016 hebben VMBO-leerlingen de keuze uit tien profielen. Op het Vakcollege Hoge Woerd kunnen zij terecht voor vier profielen: Zorg & Welzijn (Z&W), Economie & Ondernemen (E&O), Bouwen, Wonen & Interieur (BWI) en Produceren, Installeren & Energie (PIE).

Om ervoor te zorgen dat de opleiding goed aansluit bij hun beroepswens, kunnen de leerlingen in het vierde jaar uit verschillende keuzevakken kiezen. Binnen Z&W zijn dat vakken als haar- en huidverzorging en mode & design, bij E&O bijvoorbeeld marketing en webshop, bij BWI schilderen of interieurontwerp en bij PIE bijvoorbeeld duurzame energie en fietstechniek.

Extra keuzevak

Naast de beroepsgerichte keuzevakken binnen de profielen zijn er ook nog twee keuzevakken die voor leerlingen van alle profielen beschikbaar zijn. Dat gaat om de vakken Ondernemen en Sport & Bewegen. Leerlingen die het PIE-profiel volgen, kunnen als extra keuzevak ook nog kiezen voor lassen en zo het veelgevraagde NIL-lasdiploma behalen.

Weloverwogen keuzes

Om leerlingen te helpen een weloverwogen keuze te maken, maken zij in de praktijklessen in de derde klas al volop kennis met de keuzevakken. Docenten gaan uitgebreid met leerlingen en ouders in gesprek om duidelijk te krijgen of de vakken passen bij de leerling en zijn beroepswens. Door deze zorgvuldige begeleiding zijn en blijven de leerlingen gemotiveerd om de gekozen vakken af te maken en zijn zij goed voorbereid op hun toekomst.

“Waar ben je goed in, wat vind je leuk, wat past bij jou? Met dit soort vragen helpen wij leerlingen een goede keuze maken. Een keuze met toekomstperspectief!”

Johan Lievaart, locatiedirecteur ISW Vakcollege Hoge Woerd

Professioneel uitgeruste vaklokalen

Voor de introductie van de vier profielen was 2016 vooral een investeringsjaar. Er is geïnvesteerd in de deskundigheid van docenten en in de inrichting van de vaklokalen. Zo kunnen toekomstig dakdekkers oefenen op een heus nagemaakt dak en zijn er horeca-faciliteiten gerealiseerd om relevante ervaring op dat vakgebied op te kunnen doen. Om voldoende ruimte te creëren voor de verschillende praktijkvakken zijn er naast de school twee loodsen bijgebouwd.

Gastlessen en stageplaatsen

ISW Vakcollege Hoge Woerd heeft met ruim 100 bedrijven in de regio een samenwerkingsovereenkomst gesloten. De eerste overeenkomsten dateren al van zo'n vijftien jaar terug en ook in 2016 was die samenwerking waardevol en plezierig. De betrokken ondernemers denken en praten mee over het onderwijsprogramma, geven gastlessen en bieden stageplaatsen.

Doorstroming bevorderen

Belangrijk punt van aandacht in 2016 was de doorlopende leerlijn. Locatie Vakcollege Hoge Woerd biedt onderdak aan bovenbouwleerlingen; de eerste twee jaar volgen leerlingen hun opleiding bij de Lage Woerd in Naaldwijk, de Irenestraat in Poeldijk of de Sweelincklaan in 's-Gravenzande. Om een soepele overgang van onder- naar bovenbouw te realiseren, draaien leerlingen in klas 2 bij verschillende profielen in de bovenbouw mee. Zo krijgen zij een goed beeld van de mogelijkheden en kunnen zij een betere keuze maken. Om de doorstroming naar het MBO te bevorderen, werkt ISW Vakcollege Hoge Woerd onder meer samen met Mondriaan en Lentiz. Om leerlingen te stimuleren hun vervolgopleiding ook in Westland te volgen, maakt ISW Vakcollege Hoge Woerd goede

doorstroomafspraken en is er overleg over zaken als gepersonaliseerd leren en het LOB-dossier (Loopbaanoriëntatie en -begeleiding).

Nieuwbouw?

In 2016 is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om bij de ISW-locatie Hoge Woerd ook een onderbouwafdeling te realiseren. De locatie Lage Woerd zou zich dan volledig kunnen richten op het Leerwegondersteunend en Praktijkonderwijs. Voorwaarde voor het samenvoegen van onder- en bovenbouw op het Vakcollege Hoge Woerd is wel dat er een duidelijke eigen onderbouwafdeling en bij voorkeur ook een eigen ingang komt. Wanneer de plannen werkelijkheid worden, is nog niet zeker.

Slagingspercentage

Hoogeland

	SE	CE	% geslaagd
mavo	6,7	6,6	98,3
havo	6,4	6,6	92,5
vwo	6,6	6,3	84

Aantal leerlingen	1776
Aantal medewerkers	182

Verzuimpercentage	2016	3,9%
-------------------	------	------

Hoogeland

Onderwijsaanbod steeds breder

Op ISW Hoogeland in Naaldwijk kunnen leerlingen terecht voor een breed aanbod aan onderwijs: mavo, mavo/havo, havo/vwo, vwo, Cambridge Engels en Technasium. Vanaf het schooljaar 2017-2018 komt daar in het tweede leerjaar nog een nieuwe uitdaging bij: vwoMAX. In 2016 zijn hiervoor de voorbereidingen getroffen.

ISW Hoogeland is een officiële Bèta Challenge School en een Technasium. Daarmee heeft de school een sterke focus op techniek. Het Bèta Challenge Programma is bestemd voor mavo-leerlingen en het Technasium richt zich op havo- en vwo-leerlingen. Sinds 2016 maken alle eerstejaars leerlingen (mavo, havo en vwo) in het vak Onderzoeken en Ontwerpen kennis met technologie. Mavo-leerlingen die daar verder mee willen, kiezen in het derde jaar voor het vak Technologie en Toepassen. Wanneer zij dat goed afsluiten, kunnen zij vervolgens op een aantal richtingen van het MBO in klas 2 instromen. Hiervoor heeft ISW Hoogeland begin 2017 samen met Mondriaan, Wellant en CLD een convenant afgesloten dat uniek is in Nederland.

“Leerlingen van het Technasium laten meedenken over praktische vraagstukken levert vaak verrassend nieuwe inzichten op.”

Matthijs Wulffelé, Technator ISW Hoogeland

Uitdagende projecten Technasium

Havo- en vwo-leerlingen met belangstelling voor techniek kunnen op ISW Hoogeland kiezen voor het Technasium en eindexamen doen in het vak Onderzoeken en Ontwerpen. In hun examenjaar leggen zij dan een zogenaamde Meesterproef af, een praktijkgerichte eindopdracht. In 2016 keek een groep eindexamenleerlingen in opdracht van de provincie Zuid-Holland naar de mogelijkheden om van de N211 een energieneutrale weg te maken. Andere leerlingen onderzochten welke rol drones kunnen spelen bij de brandweer voor het detecteren en blussen van branden. Minstens zo uitdagend is het project dat begin 2017 samen met Fort 1881 in Hoek van

Holland is opgestart. In samenwerking met studenten van de Haagse Hogeschool gaan Technasiumleerlingen op zoek naar manieren om het fort toegankelijk te maken voor mensen met een lichamelijke of visuele beperking.

Nieuwste technologieën

2016 was het tweede jaar van het TechnoLab Westland. In deze bijzondere werkplaats kunnen leerlingen kennismaken met nieuwe technologieën, zoals 3D-printen en lasersnijden. Het TechnoLab trekt steeds meer bezoekers en wordt ook gebruikt door bedrijven. Een bezoek van ingenieursbureau Antea Group gaf leerlingen de unieke gelegenheid om kennis te maken met de Hololens, waarvan er in Nederland slechts enkele beschikbaar zijn. Sinds begin dit jaar wordt het TechnoLab ook bemand door studenten van de TU Delft. In ruil voor begeleiding van leerlingen, mogen zij gebruikmaken van de faciliteiten van de werkplaats.

VwoMAX voor extra uitdaging

Vanaf het schooljaar 2017/2018 kunnen vwo-leerlingen in het tweede leerjaar kiezen voor vwoMAX. Dit traject is bedoeld voor leerlingen die extra uitdaging aankunnen en in potentie tot de beste 20% van de klas behoren. Deze groep krijgt een extra mentoruur en een MAXmiddag waarbij verschillende onderwerpen aan bod komen. Leerlingen verdiepen zich dan bijvoorbeeld in sterrenkunde, criminologie of gaan gezamenlijk een tijdschrift maken. Deze MAXmiddag wordt deels door eigen docenten verzorgd en deels door externe deskundigen. De reguliere lessen liggen bij vwoMAX eveneens op een hoger niveau. Daarmee is dit traject een interessant alternatief voor het gymnasium dat inmiddels niet meer wordt aangeboden op deze ISW-locatie.

Vervolg pilot iPad-klassen

In 2015 startte ISW Hoogeland een driejarige pilot met iPads in de klas. In het eerste jaar stond de appstore volledig open en konden leerlingen volop gebruiken maken van apps als Facebook en Snapchat. Leerlingen, docenten en ouders constateerden eensgezind dat dit te veel afleiding geeft en daarom is besloten in het tweede jaar van de pilot de appstore te blokkeren. Docenten bepalen welke apps wel en niet gebruikt mogen worden. Dit jaar moet blijken wat de resultaten zijn van deze aanpassing.

Vooralsnog zijn er echter te veel technische problemen om het concept van iPad-klassen op korte termijn breed uit te rollen. Uitgevers van lesmateriaal blijken nog onvoldoende voorbereid op deze techniek en wifi-voorzieningen zijn nog niet optimaal en voor honderd procent betrouwbaar. Zolang deze hindernissen niet zijn weggenomen, is een combinatie van boeken en digitale lesstof de beste optie. Er lijkt nog steeds veel meerwaarde te zitten in het gebruik van iPads, maar de pilot wijst uit dat de randvoorwaarden en content goed op orde moeten zijn om er dagelijks breed mee te kunnen werken.

“De invoering van iPads in de klas gaat moeizamer dan we voor ogen hadden. Het is belangrijk dat we voor kwaliteit kiezen en zorgvuldig kijken naar goede randvoorwaarden en de juiste content.”

Gert-Jan Weijer, afdelingsleider klas 2 en 3 vwo ISW Hoogeland

Slagingspercentage

Irenestraat

	SE	CE	% geslaagd
mavo	6,4	6,4	90,3

Aantal leerlingen	404
Aantal medewerkers	41

Verzuimpercentage	2016	3,2%
-------------------	------	------

Irenestraat Aandacht voor talent

Op ISW Irenestraat in Poeldijk kunnen leerlingen drie soorten onderwijs volgen: Vakcollege, mavo en mavo/havo. Op deze kleinschalige locatie is er veel persoonlijke aandacht en krijgen leerlingen alle ruimte om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen.

In 2015 startte ISW Irenestraat met gepersonaliseerd leren in de mavo/havo-klas. De succesvolle resultaten waren aanleiding om voor het schooljaar 2017/2018 deze mogelijkheid ook aan te bieden aan mavoleerlingen. De essentie van gepersonaliseerd leren, is dat leerlingen bij een aantal vakken op hun eigen manier, tempo en niveau aan de lesstof werken. Na een aantal stappen – ook wel

trede genoemd – moeten zij aantonen dat ze de lesstof beheersen. Pas als een trede goed is afgerond, kan de leerling weer verder. Voor het volgen van dit op maat gemaakte lesprogramma beschikken de leerlingen over een chromebook.

Feedback en feedforward

De invoering van gepersonaliseerd leren, vraagt om extra inzet van docenten. Er is goede samenwerking nodig tussen docenten onderling, maar ook tussen docenten en leerlingen. En om het systeem te optimaliseren, is het belangrijk dat zij elkaar niet alleen feedback maar vooral ook feed-forward geven. Zo wordt het mogelijk om goed te anticiperen op de toekomst.

Gepersonaliseerd leren is betrekkelijk nieuw en nog volop in ontwikkeling. Deze nieuwe kijk op onderwijs zal gevolgen hebben voor de personeelsbezetting, bijvoorbeeld omdat er meer inzet van onderwijsassistenten nodig is, maar ook voor de inrichting van schoolgebouwen. ISW Irenestraat zal zich hierin de komende jaren verder verdiepen.

“Wij hebben gepersonaliseerd leren inmiddels volop in gang gezet. Maar het heeft nog wel tijd nodig om volledig tot bloei te komen.”

Erwin Monteny, leerlingencoördinator en docent Geschiedenis,
Mens en Maatschappij

Talentgroepen

Op ISW Irenestraat krijgen leerlingen volop gelegenheid om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. In de eerste en tweede klassen volgen zij twee uur per week les in zogenaamde talent-

groepen. Zij kunnen kiezen uit tal van activiteiten op het gebied van sport, techniek, wetenschap en kunst. Per periode van ongeveer zeven weken worden er verschillende activiteiten aangeboden. Goed zijn en talent hebben mag, maar hoeft niet: plezier staat voorop.

Dans, Muziek en Beeldend

Sinds augustus 2016 kunnen mavoleerlingen kiezen voor de DMB academie: DMB staat voor Dans, Muziek en Beeldend. Op vrijdag volgen deze leerlingen een DMB-dag en gaan zij in Westland-Theater De Naald aan de slag met de verschillende kunstuitingen. In vier blokken maken zij kennis met jazz, klassiek, modern en urban en in het vijfde en laatste blok werken zij aan een eindvoorstelling. In het eerste jaar kozen 14 leerlingen voor de DMB academie. Ofschoon de opleiding nog niet breed bekend is, verwacht ISW Irenestraat dat de interesse voor deze kunstrichting voor mavoleerlingen zal groeien. Leerlingen met belangstelling voor de DMB academie hoeven geen auditie te doen, maar volgen wel een proefles en moeten motiveren waarom zij voor deze klas kiezen.

“De leerlingen van de DMB-academie zijn mega-enthousiast. Daar worden wij zelf zeker zo enthousiast van!”

Stefanie Vreugdenhil, docent Beeldende Vorming, CKV, Design

Nieuw: de voetbalklas

Met ingang van het schooljaar 2017/2018 komt er voor mavoleerlingen nog een nieuwe mogelijkheid bij: de voetbalklas. Leerlingen die hiervoor kiezen, krijgen in plaats van Lichamelijke Opvoeding en de talentgroep, vier uur per week voetbaltraining van een gediplo-

meerd voetbaltrainer. De voetbalklas staat open voor voetballiefhebbers (jongens én meisjes!) van elk niveau en is dus geen kweekvijver voor profs. Ook hier staat plezier voorop. De voetbaltraining is beschikbaar voor de onderbouwklassen; leerlingen met sportieve ambities kunnen in de bovenbouw Lichamelijke Opvoeding als examenvak kiezen.

“De voetbalklas is er voor alle mavoleerlingen die van voetbal houden en daar graag beter in willen worden.”

Reinier van Mierlo, docent Lichamelijke Opvoeding

Slagingspercentage

Lage Woerd

	Pro diploma	Pro certificaat
Praktijkonderwijs	14 leerlingen	17 leerlingen

% geslaagd	100	
------------	-----	--

Aantal leerlingen	382	
-------------------	-----	--

Aantal medewerkers	54	
--------------------	----	--

Verzuimpercentage	2016	5,7%
-------------------	------	------

Lage Woerd

Kleine klassen, leerling centraal

Op ISW Lage Woerd kunnen leerlingen terecht voor drie soorten onderwijs: Praktijkonderwijs en onderbouw Vakcollege (vmbo bl en kl) mét en zonder leerwegondersteuning. Door de kleine klassen, 14 tot 20 leerlingen, is het hier mogelijk om leerlingen veel extra hulp en aandacht te geven.

In 2016 is er bij de onderbouw van het Vakcollege veel aandacht geweest voor differentiatie. Bij verschillende theorievakken zijn er twee, soms drie niveaugroepen gecreëerd. Daardoor kunnen leerlingen de lesstof volgen op het niveau, het tempo en de aanpak die bij hen past. De eerste ervaringen zijn positief en in 2017/2018 krijgt deze manier van differentiatie in de klas een vervolg.

Leerling in beeld

Op ISW Lage Woerd werd voor het tweede jaar gewerkt met Leerling in Beeld. In deze manier van werken bespreken de teamleiders van het Vakcollege en het Praktijkonderwijs iedere twee weken

elke leerling afzonderlijk met de mentor. Zij kijken onder meer naar absenties en behaalde cijfers. Wanneer deze gegevens daartoe aanleiding geven, kunnen mentor en teamleider snel in actie komen en bijvoorbeeld het Interne ZorgTeam inschakelen. Vooral de snelheid van handelen is in de praktijk een groot voordeel van Leerling in Beeld.

“Wij blijven kritisch en stellen onszelf steeds weer de vraag hoe we nog een stukje beter kunnen worden.”

Cor 't Hart, teamleider Vakcollege

LeerKRACHT-school

ISW Lage Woerd is een zogenaamde leerKRACHT-school. Om het onderwijs verder te verbeteren, bereiden leerkrachten gezamenlijk lessen voor, kijken bij elkaar in de klas en geven elkaar feedback. In deze manier van werken is het essentieel dat doelen niet voor één jaar worden geformuleerd, maar voor periodes van zeven, maximaal acht weken. Het traject leerKRACHT duurt twee jaar en in 2016 is de begeleiding van de Stichting leerKRACHT afgebouwd. De nieuwe manier van werken is goed ingeburgerd en wordt ook in 2017/2018 doorgevoerd.

“Met onze Kanjertrainingen helpen we leerlingen inzicht te krijgen in hun eigen gedrag en karakter en in dat van anderen.”

Joop Groenendijk - mentor klas 5 en stagecoördinator

Leerlingarena

Een van de doelen van leerKRACHT is de betrokkenheid van leerlingen vergroten. Op ISW Lage Woerd worden daarvoor zogenaamde Leerlingarena's georganiseerd. Daarbij krijgen leerlingen de gelegenheid om feedback te geven over de kwaliteit van het onderwijs. Met de uitkomsten daarvan gaan de docenten aan de slag. Zo worden verandering en verbetering van het onderwijs niet van bovenaf opgelegd, maar gevoed vanuit de leerlingen zelf.

Heldere afspraken

In de loop der jaren zijn op ISW Lage Woerd tal van regels en afspraken gemaakt en vastgelegd. Door die veelvoud was soms niet meer duidelijk wat er precies was afgesproken. In 2016 is daarom kritisch gekeken naar wat de schoolleiding en het team willen en waar de verantwoordelijkheid moet liggen. Op basis daarvan is een nieuwe visie ontwikkeld met één centrale boodschap voor de leerlingen: 'heb respect voor jezelf en anderen en behandel anderen zoals je zelf behandeld wil worden'. Deze boodschap is vertaald in posters met drie concrete regels: 'wij zijn aardig tegen elkaar', 'wij blijven van elkaar af' en 'wij zijn zuinig op elkaars spullen'. Deze heldere afspraken blijken bij de leerlingen goed aan te slaan.

Weerbaarheid vergroten

Leerlingen die te weinig weerbaar zijn, kunnen op ISW Lage Woerd een weerbaarheidstraining volgen. Gedurende tien middagen leren zij aan de hand van judotechnieken hoe zij in verschillende situaties beter voor zichzelf kunnen opkomen. Zowel leerlingen als ouders zijn erg positief over de training en de behaalde resultaten.

Slagingspercentage

Sweelincklaan

	SE	CE	% geslaagd
mavo	6,8	6,9	99,1

Aantal leerlingen	601
Aantal medewerkers	67

Verzuimpercentage	2016	4,3%
-------------------	------	------

Sweelincklaan

Positie op topniveau vasthouden

Op ISW Sweelincklaan in 's-Gravenzande kunnen leerlingen terecht voor drie soorten onderwijs: vakcollege, mavo en mavo/havo. Op deze kleinschalige school is er veel persoonlijke aandacht voor de leerling. Een aanpak die werkt! Zo behoort de mavo al jaren tot de top van Nederland.

De mavo-klassen van de Sweelincklaan scoorden ook in 2016 weer optimaal: de opleiding mag zich tot de top 10 van beste mavo's rekenen. Bij de exacte vakken, wiskunde en natuur- en scheikunde, steken de eindresultaten zelfs ver boven het landelijk gemiddelde uit. Een prestatie om trots op te zijn.

Sweelincklaan Business Klas

Stel je woont in Westland, een van de meest ondernemende regio's van Nederland. Zou het dan niet logisch zijn dat je op school iets van die ondernemerszin meekrijgt? Met die gedachte start deze ISW-locatie vanaf volgend schooljaar de Sweelincklaan Business Klas. In deze SBK volgen leerlingen het gewone mavo-programma en krijgen daarnaast een extra lesuur waarin alles draait om ondernemerschap. Ze krijgen gastlessen, leggen bedrijfsbezoeken af, spelen businessgames en ontwikkelen tal van ondernemersvaardigheden. Wanneer zij de opleiding succesvol afsluiten, hebben deze leerlingen niet alleen een mavo-diploma, maar ook een Business-Klas-certificaat. Een mooi opstapje voor leerlingen die plannen hebben voor een eigen bedrijf, als zzp'er aan de slag willen of een functie ambiëren waarvoor een ondernemende houding belangrijk is.

Anglia Engels

Mavo- en mavo/havo-leerlingen die extra willen investeren in de Engelse taal kunnen sinds 2016 op de Sweelincklaan op vrijwillige basis meedoen aan het zogenaamde Anglia-programma. Voornamelijk door zelfstudie, maar ook met begeleiding van een docent, kunnen zij op hun eigen niveau aan hun Engelse taalvaardigheid werken. Een waardevolle aanvulling voor leerlingen die verwachten in een vervolgopleiding of loopbaan veel met Engels te maken te krijgen, maar ook voor leerlingen die in de reguliere lessen boven of onder hun niveau werken. De leerlingen sluiten hun lesprogramma af met een officieel Anglia-diploma.

XL-lessen: leuk én leerzaam

Voor het zesde jaar op rij volgen leerlingen van ISW Sweelincklaan

in het eerste en tweede jaar XL-lessen. Een XL-module duurt zes weken en bestaat per week uit twee aaneengesloten lessen op de woensdagmiddag. De modules vormen een verplicht onderdeel van het lesprogramma. Leerlingen kunnen hiervoor kiezen uit een breed aanbod aan onderwerpen, zoals ICT, muziek, toneel, mode, dansen, sport, fotografie, ondernemen en koken. Het gaat in deze XL-lessen niet alleen om vaardigheden aanleren en kennis opdoen, maar ook om plannen, presenteren, verantwoording afleggen en verantwoordelijk zijn voor het eigen leerproces.

“Als je het fijn hebt op school, gaat leren een stuk beter en gemakkelijker. Daarom investeren wij veel tijd en energie in een prettige, veilige en respectvolle leeromgeving.”

Lorna Staats, locatiedirecteur Sweelincklaan

Vier stromingen

In de onderbouw komen de leerlingen in aanraking met vier 'stromingen': Sport en Gezondheid, Kunst en Cultuur, Ondernemend Leren en Onderzoeken. In de reguliere lessen en in de XL-lessen leggen de docenten steeds een link met deze stromingen. Dit jaar wordt onderzocht hoe deze aanpak in de bovenbouw een vervolg kan krijgen. Er zijn vier ontwikkelgroepen in het leven geroepen om de vier stromingen vorm te geven. Een vijfde ontwikkelgroep houdt zich bezig met het vraagstuk hoe de school een passend aanbod voor iedereen kan realiseren. De grote lijnen liggen inmiddels vast; de komende vier jaar worden de plannen verder uitgewerkt.

Tekenen als examenvak

In de vierde klas kunnen leerlingen van ISW Sweelincklaan tekenen als examenvak kiezen. Wanneer deze leerlingen na de mavo voor het Grafisch Lyceum kiezen, hebben zij duidelijk een streepje voor. Zo leggen zij een mooie basis voor een carrière in de grafische vormgeving.

I♥Sweelincklaan

De 'I love Sweelincklaan'-truien zijn een enorme hit op deze ISW-locatie. Vrijwel alle leerlingen en docenten hebben een exemplaar en het kledingstuk staat symbool voor de sfeer op ISW Sweelincklaan. Leerlingen voelen zich er thuis en zijn trots op hun school. ISW Sweelincklaan kenmerkt zich door persoonlijke aandacht, respect voor elkaar en veel aandacht voor veiligheid. Vierdejaars leerlingen mogen de rol van mentor vervullen en dragen op hun beurt de 'Sweelincklaannormen en -waarden' over aan de eerstejaars. Dit alles resulteert in een zeer prettige en veilige leeromgeving en dat helpt leerlingen om tot de beste prestaties te komen.

Financiën

Exploitatierkening (x €1000)

Baten	2016	2015
Rijksvergoeding	€ 36.410	€ 35.307
Overige overheidsbijdragen	€ 175	€ 72
Overige Baten	€ 1.732	€ 1.498
	€ 38.317	€ 36.877

Lasten	2016	2015
Personele lasten	€ 31.325	€ 30.038
Afschrijvingslasten	€ 758	€ 629
Huisvestingslasten	€ 2.297	€ 2.127
Overige lasten	€ 3.924	€ 4.013
	€ 38.304	€ 36.807
Saldo baten en lasten	€ 13	€ 70
Financieel baten en lasten	€ (3)	€ (2)
Buitengewone baten en lasten	€ -	€ -
Netto resultaat	€ 10	€ 68

Balans

	2016	2015
Vaste activa		
Materiele vaste activa	€ 5.522	€ 5.392
Financiële vaste activa	€ -	€ -
	€ 5.522	€ 5.392
Vlottende activa		
Vorderingen	€ 2.095	€ 2.733
Liquide middelen	€ 4.925	€ 3.699
	€ 7.020	€ 6.432
Totaal activa	€ 12.542	€ 11.824

	2016	2015
Passiva		
Eigen vermogen	€ 8.341	€ 8.321
Voorzieningen	€ 2.831	€ 2.319
Schulden op lange termijn	€ -	€ -
Schulden op korte termijn	€ 1.370	€ 1.184
Totaal passiva	€ 12.542	€ 11.824

Ratio's

Solvabiliteit

2016 66,50

2015 70,37

Liquiditeit (current ratio)

2016 5,1

2015 5,4

Personele lasten/Totale lasten

2016 82%

2015 82%

Materiele lasten/Totale lasten

2016 18%

2015 18%

Afschrijvingslasten/Materiele lasten

2016 11%

2015 9%

Huisvestingslasten/Materiele lasten

2016 33%

2015 31%

Weerstandsvermogen

2016 21,8%

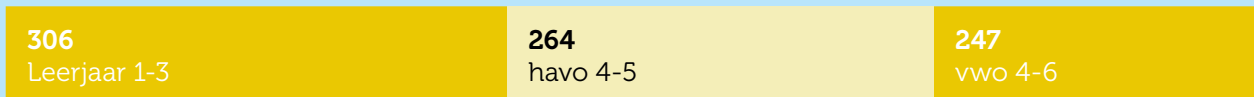
2015 22,6%

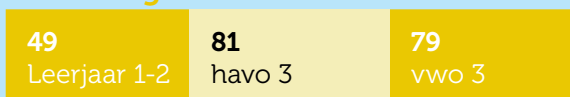
Cijfers 2015-2016

Aantal leerlingen

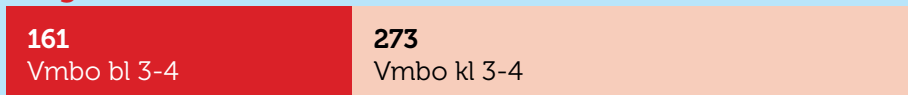
Gasthuislaan: 817

Madeweg: 209

Hoge Woerd: 434

Hoogeland: 1776

Irenestraat: 404

Lage Woerd: 328

Sweelicklaan: 601

Adressen

ISW Gasthuislaan

havo, vwo en gymnasium/vwo-plus

Gasthuislaan 145, 2694 BE 's-Gravenzande
Postbus 78, 2690 AB 's-Gravenzande
(0174) 44 55 88
gasthuislaan@isw.info

ISW Madeweg

dependance Gasthuislaan

Madeweg 1, 2681 PJ Monster
(0174) 24 78 38
madeweg@isw.info

ISW Vakcollege Hoge Woerd

bovenbouw vakcollege

Hoge Woerd 2, 2671 DG Naaldwijk
Postbus 110, 2670 AC Naaldwijk
(0174) 62 09 43
hogewoerd@isw.info

ISW Hoogeland

mavo, havo, vwo, vwoCambridge, technasium

Professor Holwerdalaan 52-56,
2672 LD Naaldwijk
Postbus 114, 2670 AC Naaldwijk
(0174) 62 89 61
hoogeland@isw.info

ISW Irenestraat

vakcollege, mavo en mavo/havo

Irenestraat 35, 2685 CA Poeldijk
(0174) 24 82 05
irenestraat@isw.info

ISW Lage Woerd

pro, vakcollege (+lwoo) onderbouw

Lage Woerd 2, 2671 AD Naaldwijk
Postbus 14, 2670 AA Naaldwijk
(0174) 61 53 10
lagewoerd@isw.info

ISW Sweelincklaan

vakcollege, mavo en mavo/havo

Sweelincklaan 1,
2692 BA 's-Gravenzande
Postbus 242, 2690 AE 's-Gravenzande
(0174) 41 44 00
sweelincklaan@isw.info

Algemene directie

Professor Holwerdalaan 52,
2672 LD Naaldwijk
Postbus 180, 2670 AD Naaldwijk
(0174) 62 18 55
adir@isw.info

